

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative

Nr./cr.	Denumirea instituției	Conținutul obiecțiilor și propunerilor	Opinia și argumentele Ministerului Culturii
1.	Agenția Proprietății Publice	(Aviz Nr. 05-03-6482 din 05.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	(Aviz Nr. 2111-5186 din 09.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
3.	Ministerul Finanțelor	(Aviz Nr. 07/1-03/106/1474 din 01.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
4.	Congresul Autorităților Locale din Moldova	(Aviz Nr. 302 din 05.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
5.	Ministerul Justiției	(Aviz nr. 04/1-8917 din 11.10.2023) La proiectul hotărârii Guvernului, denumirea acesteia urmează a fi ajustată conform textului părții dispozitive.	Se acceptă. Denumirea proiectului hotărârii Guvernului a fost ajustată conform textului părții dispozitive.
		Este de menționat norma stabilită la art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căreia clauza de adoptare pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora. Or, în cazul proiectului de lege, se atestă lipsa mențiunii referitoare la categoria acestuia. În cazul dat, remarcăm că Legea, sub aspect formal, este actul nonnativ emis de Parlament în conformitate cu normele de procedură stabilite de Constituție și de Regulamentul Parlamentului. Astfel, în raport cu prevederile art. 72 din Constituție, se impune a fi indicată categoria de lege. Totodată, se va ține cont de regula stipulată la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care	Se acceptă. Clauza de adoptare a fost completată cu cuvântul „organică”.

		<p>prevede că actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceleiași emitent.</p>	
		<p>La art. II (Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic), din rațiuni de tehnică legislativă, partea introductivă a acestuia urmează a fi scrisă, în redacția: „Art. II. - La articolul 16 alineatul (1) din Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.235-240, art. 738), va avea următorul cuprins:”</p>	<p>Se acceptă. Articolul II a fost redactat conform obiecției conform textului propus, cu completarea cu cuvintele „cu modificările ulterioare”.</p>
		<p>La art. III, în textul care indică sursa oficială de publicare a actului normativ, termenul „republicat” necesită a fi scris sub forma „republicată”.</p>	<p>Se acceptă. Cuvântul „republicat” a fost redactat conform observației.</p>
		<p>1) În conformitate cu art. 47 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Astfel, semnalăm, că în varianta actuală a proiectului în discuție îi lipsește norma privind intrarea în vigoare a dispozițiilor acestuia. Drept urmare, propunem de revăzut textul conform observației de mai sus. Mai precizăm ca, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>2) Totodată, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, actele normative propuse spre modificare urmează a fi expuse în ordinea cronologică în care au fost adoptate.</p> <p>3) La proiectul Registrului arheologic național, titlul acestuia necesită a fi precedat de parafa de</p>	<p>Se acceptă. 1) Textul proiectului de lege se completează cu un articol nou cu următorul cuprins: „Art. IV. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.” Totodată, Nota informativă la proiectul de lege se completează cu menționarea circumstanțelor obiective pentru intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul oficial al Republicii Moldova.</p> <p>2) Pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, a fost modificată denumirea proiectului hotărârii Guvernului și textul părții dispozitive, denumirea proiectului de lege și structura acestuia.</p> <p>3) Înaintea titlului proiectului Registrului arheologic național a fost inclusă parafa de aprobare.</p>

		aprobare care se va scrie, după cum urmează; „Aprobat prin Legea nr. /2023”.	
6.	A.O. Institutul de Creație Legislativă LEX SCRIPTA	<p>Propunem reformularea denumirii proiectului de Lege pentru aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative și pe cale de consecință a proiectului HG, astfel ca operațiunile descrise în proiect să urmeze șirul unei logici formale și juridice. De asemenea, urmează să vă apreciați și să uniformizați sintagma cu care operați: „privind aprobarea Registrului” sau „pentru aprobarea Registrului”. Or în denumirea HG avem inserat textul „privind aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative”, iar în cuprins HG textul „pentru aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative”. De altfel, în proiectul legii folosim textul „pentru aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative”. Deci, propunem următoarea variantă a denumirii proiectului HG și, respectiv, a proiectului Legii: „HG cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative și aprobarea Registrului arheologic național” și „Lege pentru modificarea unor acte normative și aprobarea Registrului arheologic național”.</p>	<p>Se acceptă. Denumirea proiectului hotărârii Guvernului și a proiectului de lege a fost redactată.</p>
		<p>În clauza de adoptare a proiectului de lege se indică obligatoriu categoria legii (ordinară, organică sau constituțională). La caz, în proiectul Legii, se intervine: 1) într-o HP și 2) se propune aprobarea RAN-ului, care ar putea fi aprobat și printr-o lege ordinară, însă urmare a faptului că se propune și 3) amendarea/modificarea unor prevederi dintr-o lege organică. Astfel, în conformitate cu prevederile legale și a tehnicii legislative, în clauza de adoptare urmează a fi indicată expres categoria legii: lege organică.</p>	<p>Se acceptă. Clauza de adoptare a fost completată cu cuvântul „organică”.</p>

		<p>Deci, propunem următoarea redacție pentru clauza de adoptare, cu statuarea expresă a categoriei legii: „Parlamentul adoptă prezenta lege organică”.</p>	
		<p>Propunem o nouă structură a actului normativ. Astfel, proiectul Legii urmează să fie expus în următoarea variantă:</p> <p>„proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative și aprobarea Registrului arheologic național</p> <p>Art. I. – HP nr. 1531/1993; (excludem siturile)</p> <p>Art. II. – Legea nr. 218/2010; (ajustăm cadrul legal)</p> <p>Art. III. – RAN; (aprobăm Registrul arheologic național)</p> <p>Art. IV. – Intrarea în vigoare a legii.”.</p>	<p>Se acceptă. Structura proiectului de lege a fost modificată conform obiecției.</p>
		<p>La Art. III din proiect, propunem indicarea expresă a numărului Legii: „nr. 1530/1993”. Deci, se propune următoarea redacție a titlului Art. III din proiect: „Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15–17, art. 24), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”. La pct. 1 subpct. 17), pct. 2 subpct. 15) și pct. 3 subpct. 9) al Art. III din proiect, la sfârșit, semnul de punctuație va fi: „ . ” și nu „ ; ”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Nu se acceptă completarea cuprinsului articolului III cu textul „nr. 1530/1993”, deoarece denumirea Hotărârii Parlamentului nr. 1531/1993 nu conține indicarea expresă a numărului Legii. Corectarea semnelor de punctuație la sfârșitul pct. 1 subpct. 17), pct. 2 subpct. 15) și pct. 3 subpct. 9) al articolului III din proiect, a fost asigurată.</p>
		<p>Art. II, din proiectul Legii urmează a fi expus într-o nouă variantă. Or, se intervine doar într-un singur alineat al unui articol din lege și în asemenea caz, se solicită următoarea redacție, cu indicarea</p>	<p>Se acceptă. Textul articolului II al proiectului de lege a fost redactat conform obiecției.</p>

		<p>corectă și a sursei: „Art. II. – Articolul 16 alineatul (1) din Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 235-240, art.738), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins: „(1) Registrul arheologic național cuprinde lista siturilor arheologice ce beneficiază de regim special de protecție al statului, reglementat de prezenta lege și alte acte normative.””.</p>	
		<p>Se propune completarea proiectului legii cu un nou articol, cu următorul cuprins: „Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.</p>	<p>Se acceptă. Structura proiectului de lege a fost completată cu un articol nou cu următorul cuprins: „Art. IV. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.” Totodată, Nota informativă la proiectul de lege a fost completată cu menționarea circumstanțelor obiective pentru intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
		<p>În Anexa (RAN), la Art. I, din proiectul Legii urmează a fi clarificată chestiunea privind atribuirea Cod-ului RAN, precum și Localizarea administrativă a sitului respectiv. Avertizăm asupra faptului că, utilizarea CUATM pentru RAN este neavenită, deoarece, conceptual, a fost instituit și se utilizează greșit un cod unic, atât pentru UAT de nivelul I, cât și pentru satul-reședință al comunei. Prin urmare, folosirea unuia și aceluiași cod CUATM atât pentru UAT de nivelul I, cât și pentru localitatea-reședință a acesteea este conceptual greșită. Deci, constatăm faptul că, proiectul RAN (Registrul Arheologic Național), prin includerea poziției cu codul CUATM (Clasificatorul Unităților Administrativ-Teritoriale al Republicii Moldova) va perpetua, din start, în greșeala, comisă, încă, în 2003, de către o altă autoritate. A greși este omeneste, a</p>	<p>Nu se acceptă. Clasificatorul Unităților Administrativ-Teritoriale al Republicii Moldova (CUATM) a fost elaborat în conformitate cu Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764/2001 și aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003, fiind utilizat de instituțiile publice, inclusiv la elaborarea diferitor cadaste și registre de stat. Atragem atenția asupra faptului că, datele din RAN servesc, inclusiv ca suport informativ pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului (a se vedea Nota informativă la proiect). La moment, întru evitarea divergențelor dintre actele normative în vigoare la momentul aprobării noului act normativ, autorul proiectului consideră corectă utilizarea CUATM pentru RAN. În cazul operării unor modificări a legislației din</p>

		stării (în greșală) este un lucru deavolesc. (<i>Errare humanum est, perseverare diabolicum</i>)	domeniul organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova sau modificări de concept a CUATM, Ministerul Culturii se va îngriji să ajusteze codurile conform acestor modificări.
		1) amendarea/modificarea pozițiilor RAN 4823.5 – 4823.23 prin excluderea tumulilor care se află în aria extravilanului satului Movileni de la pozițiile/cod RAN 4823.5 - 4823.23 Cuhnești (Tumulii 1 -19) și includerea acestora la poziția Movileni, după poziția 4844.3 Movileni (Tumulul 1), astfel competând șirul tumulilor din Movileni. (majoritatea absolută)	Nu se acceptă. Acualmente extravilanul Comunei Cuhnești și extravilanul Satului Movileni sunt același deoarece s. Movileni este parte componentă a comunei Cuhnești.
		La poziția/codul RAN 4844.1 cifra „XVII”, conform poziției 1538 RMOS se substituie cu cifra „XVIII”.	Se acceptă. poziția/codul RAN 4844.1 cifra „XVII”, se substituie cu cifra „XVIII”.
7.	Centrul Național Anticorupție		

**SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR ÎN CADRUL AVIZARII REPETATE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru aprobarea Registrului arheologic național și modificarea unor acte normative**

Nr./cr.	Denumirea instituției	Conținutul obiecțiilor și propunerilor	Opinia și argumentele Ministerului Culturii
1.	Agenția Proprietății Publice	(Aviz Nr. 05-04-6915 din 25.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	(Aviz Nr. 21/1-5490 din 30.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	

3.	Ministerul Finanțelor	(Aviz Nr. 07/1-03/113/1575 din 25.10.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
4.	Congresul Autorităților Locale din Moldova	(Aviz Nr. 328 din 01.11.2023) Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
5.	Ministerul Justiției	(Aviz nr. 04/1-9450 din 31.10.2023) Potrivit art. 63 alin (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază, sau se includ în dispozițiile tranzitorii ale actului normativ de bază. În contextul normei sus-citate din Legea nr. 100/2017, semnalăm că partea principală a proiectului de lege o constituie aprobarea Registrului arheologic național. Astfel, în textul proiectului norma de aprobare a Registrului arheologic național trebuie să preceadă normele vizând modificarea unor acte normative de același nivel cu care se află în conexiune, scop în care se impune necesitatea corelației legislației. În vederea asigurării unui singur stil de numerotare pe întreg textul proiectului, marcarea elementelor structurale ale proiectului de lege se va realiza cu cifre arabe.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost adaptat conform prevederii art. 63 alin (4) al legii nr 100/2017 și avizul Ministerului Justiției Se acceptă. Modificările au fost operate la proiect.

6.	<p>A.O. Institutul de Creație Legislativă LEX SCRIPTA</p>	<p>1. La Art. II., din proiect, pentru a accentua locul amendamentului propus, recomandăm de a folosi virgula, după sintagma: „La articolul 16” [La articolul 16,], iar pentru sursă „nr.235-240” un spațiu/interval [nr. 235-240]. De asemenea, se solicită explicarea, în Nota informativă a proiectului, a conținutului sintagmei „și alte acte normative”, de la art. 16 alin. (1) din Legea nr. 218/2010. Or, actualmente, Legea nr. 100/2017 a adus și o neclaritate prin folosirea termenului generic de act normativ, de aceea, dacă autorul are în vedere prin această sintagmă, actele subsecvente legii (HG, Ordin al MC etc.), atunci acest fapt trebuie neapărat indicat în Nota informativă a proiectului.</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost operate la proiect. Nota informativă a fost completată.</p>
		<p>2. La Art. 4, din proiect, vom folosi linia de pauză „-”.</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost operate la proiect.</p>
		<p>5. Cu referire la Anexa proiectului Legii, comunicăm următoarele.</p> <p>5. 1. Atenție: Nu doar Legea trebuie să conțină expres o normă de trimitere la Anexă, dar și Anexa trebuie să facă trimitere la legea prin care aceasta a fost aprobată. Astfel, sub cuvântul „ANEXĂ” se va indica expres faptul că, Anexa a fost „aprobată prin Legea nr. .../2023 pentru modificarea unor acte normative și aprobarea Registrului arheologic național” sau prescurtat „aprobată prin Legea nr. .../2023”. Or, în atare situație, când avem o singură Anexă, la lege, și pentru ai da o mai mare pondere și vizibilitate Registrului arheologic național propunem, la discreția autorului, sus în colțul drept, substituirea cuvântului „ANEXĂ” cu sintagma „Aprobat prin Legea nr. .../2023 pentru modificarea unor acte normative și aprobarea Registrului arheologic național” sau prescurtat „Aprobat prin Legea nr. .../2023”, în acest caz, referindu-ne expres la Registrul</p>	<p>Se acceptă. Modificările la proiect au fost operate.</p>

		<p>arheologic național.</p> <p>5. 2 Reiterăm și susținem poziția noastră cu referire la utilizarea neavenită a CUATM pentru RAN. Pentru istorie: Noi am avertizat autoritățile, dar, cu regret, nu am fost auziți și înțeleși. Or o greșeală depistată trebuie neapărat corectată, dar să nu perpetuăm în eroare, doar că așa au procedat greșit anterior și alții sau și mai grav toate autoritățile statului. Așadar, constatăm faptul că, inițial, „au dat-o în bară” cei de la Moldova-Standard, iar Statistica și ARFC au multiplicat greșeala, de aceea, actualmente, nu se face nicio distincție între UAT de nivelul I comună și satul-reședință al comunei și uneori nici între localitățile, ca părți componente ale UAT de nivelul I (comună). Atunci când în teritoriu se vor ciocni de problemă, iar aceasta va deveni una sistemică, precum, actualmente, se întâmplă cu corectarea masivă a titlurilor de proprietate etc. dvs. veți fi impuși de situație să faceți ordine în RAN (la atribuirea codului RAN). De altfel, subsemnatul are la activ zeci de cazuri când a acționat în prevenție și, cu regret, doar peste ani, autoritățile impuse de situație au fost nevoite să recunoască greșeala predecesorilor comisă în multiple acte normative. Atenție: această greșeală, peste ani, va fi neapărat corectată.</p> <p>5. 3 Atragem atenția dvs. asupra faptului că Nota informativă a proiectului de lege trebuie să coreleze și să justifice/confirmă/argumenteze, conținutul legii. De altfel, în Nota informativă structura RAN este expusă astfel:</p> <table border="1" data-bbox="721 1316 1359 1489"> <thead> <tr> <th>Cod RAN</th> <th>Localizare administrativă</th> <th>Denumirea sitului arheologic</th> <th>Tipul sitului arheologic</th> <th>Datarea sitului arheologic</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(Registrul arheologic național)</td> <td>(municipiu, oraș, comună,</td> <td>arheologic</td> <td>arheologic</td> <td>arheologic</td> </tr> </tbody> </table>	Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului arheologic	Tipul sitului arheologic	Datarea sitului arheologic	(Registrul arheologic național)	(municipiu, oraș, comună,	arheologic	arheologic	arheologic	<p>Nu se acceptă. Clasificatorul Unităților Administrativ-Teritoriale al Republicii Moldova (CUATM) a fost elaborat în conformitate cu Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764/2001 și aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003, fiind utilizat de instituțiile publice, inclusiv la elaborarea diferitor cadaste și registre de stat. La moment, întru evitarea divergențelor dintre actele normative în vigoare la momentul aprobării noului act normativ, autorul proiectului consideră corectă utilizarea CUATM pentru RAN. În cazul operării unor modificări a legislației din domeniul organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova sau modificări de concept a CUATM, Ministerul Culturii se va îngriji să ajusteze codurile conform acestor modificări.</p> <p>Se acceptă. Astfel tabelul RAN va fi corelat cu cel din nota informativă de asemenea la începutul fiecărui compartiment a UAT de nivelul 2 va fi adăugat</p> <table border="1" data-bbox="1377 1257 2049 1428"> <thead> <tr> <th>Cod RAN</th> <th>Localizare administrativă</th> <th>Denumirea sitului arheologic</th> <th>Tipul sitului arheologic</th> <th>Datarea sitului arheologic</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(Registrul arheologic național)</td> <td>(municipiu, oraș, comună, sat)</td> <td>arheologic</td> <td>arheologic</td> <td>arheologic</td> </tr> </tbody> </table>	Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului arheologic	Tipul sitului arheologic	Datarea sitului arheologic	(Registrul arheologic național)	(municipiu, oraș, comună, sat)	arheologic	arheologic	arheologic
Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului arheologic	Tipul sitului arheologic	Datarea sitului arheologic																			
(Registrul arheologic național)	(municipiu, oraș, comună,	arheologic	arheologic	arheologic																			
Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului arheologic	Tipul sitului arheologic	Datarea sitului arheologic																			
(Registrul arheologic național)	(municipiu, oraș, comună, sat)	arheologic	arheologic	arheologic																			

		<p style="text-align: center;">sat)</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; text-align: center;">1</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">4</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">5</td> </tr> </table> <p>pe când în RAN, acest compartiment, indicat <i>infra</i>,</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; text-align: center;">1</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">4</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">5</td> </tr> </table> <p>lipsește pentru fiecare pagină sau cel puțin pentru fiecare UAT de nivelul II.</p> <p>Propunem: 1) completarea RAN-ului cu acest tabel:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; text-align: center;">1</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">4</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">5</td> </tr> </table> <p>sub Antetul RAN și ulterior pentru fiecare pagină al acestuia sau pentru/după fiecare denumire a UAT de nivelul II sau 2) completarea RAN-ului expres și explicit, cu tabelul de mai jos, cu elementele sale constitutive pentru fiecare UAT de nivelul II, inclusiv, mun. Bender, UTA Găgăuzia și UTA din stânga Nistrului.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">Cod RAN</th> <th style="width: 15%;">Localizare administrativă</th> <th style="width: 15%;">Denumirea sitului</th> <th style="width: 15%;">Tipul sitului</th> <th style="width: 15%;">Datarea sitului</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(Registrul arheologic național)</td> <td>vă (municipiu, oraș, comună, sat)</td> <td>arheologic</td> <td>arheologic</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului	Tipul sitului	Datarea sitului	(Registrul arheologic național)	vă (municipiu, oraș, comună, sat)	arheologic	arheologic		
1	2	3	4	5																								
1	2	3	4	5																								
1	2	3	4	5																								
Cod RAN	Localizare administrativă	Denumirea sitului	Tipul sitului	Datarea sitului																								
(Registrul arheologic național)	vă (municipiu, oraș, comună, sat)	arheologic	arheologic																									
		<p>Pentru a fi în deplină concordanță cu Nota informativă și argumentarea autorului proiectului RAN, propunem completarea, pozițiilor cod RAN 4823.5 - 4823.23, din proiectul RAN, coloana <i>Localizare administrativă</i>, cu abrevierea „com.”, în față. Astfel, la pozițiile respective, Cod RAN 4823.5 - 4823.23, coloana <i>Localizare administrativă</i>, cuvântul „Cuhnești” se substituie cu sintagma „com. Cuhnești”. Apropo, doar, în atare situație va fi clar și cert faptul că, siturile</p>	<p>Se acceptă. La toate pozițiile incluse în RAN la coloana Localizare administrativă a fost specificat tipul localității mun./or./com. /s.</p>																									

		<p>respective sunt amplasate pe teritoriul comunei Cuhnești și nu a satului Cuhnești. Or, UAT de nivelul I comuna Cuhnești are același cod CUATM/RAN, precum și satul Cuhnești. De altfel, în RAN, autorul operează nu doar cu abrevierea „or.”, pentru oraș, dar, în unele cazuri, și cu „s.”, pentru sat. Astfel, solicitarea noastră de a include abrevierea „com.” pentru comuna Cuhnești și astfel a preciza localizarea administrativă a monumentelor arheologice din extravilanul comunei Cuhnești este una judicioasă și justificată, inclusiv, prin argumentele autorului proiectului și Notei explicative, pentru a releva corect localizarea administrativă a monumentelor arheologice, în cauză.</p>	
		<p>Atragem atenția autorului proiectului că, siturile: Cod RAN 4842.4, Viișoara IV - „Podul lui Vasilică” și, respectiv, cod RAN 4842.5, Viișoara V sunt, ambele, situri de hotar, amplasate în extravilanul com. Viișoara și a com. Cuhnești, moșia Movileni, fapt confirmat și prin imaginea de pe geoportal.md și www.geoportalinds.gov.md, precum și prin informația disponibilă și numerele cadastrale, respective, atribuite acestor parcele de teren. Mai mult, atragem atenția dvs. asupra faptului, că, în 2001, când satul Movileni, încă, nu reapăruse în circuitul oficial (n.n. - după cca 40 de ani de uitare, satul Movileni a reapărut, în 2003), istoricul Veaceslav Stavilă în monografia Viișoara, editată în 2001, indica asupra faptului că pădurea viișorenilor se mărginea la sud-vest cu râul Prut, iar la nord-vest, cu moșia sătenilor din Movileni (Cuhnești)[2]. De asemenea, istoricul V. Stăvilă indică asupra faptului că, în 1941, acțiunile de luptă se desfășurau pe direcția Ciuciulea - Moara Domnească spre Movileni[3]. Deci, la caz, este vorba, implicit, de Podul lui Vasilică amplasat pe moșia satului Movileni și Viișoara. De altfel, în</p>	<p>Nu se acceptă siturile Viișoara IV - „Podul lui Vasilică” cod RAN 4842.4 și Viișoara V cod RAN 4842.5 sunt în mare parte amplate pe teritoriul localității</p>

popor așa și se spune că, *Podul lui Vasilică* e hotar între moșia Movilenilor și a Viișorenilor.

Așadar, pentru a reflecta corect situația privind amplasarea și denumirea siturilor respective propunem folosirea următoarei formule, din tabelul de mai jos, pentru capitolele Cod RAN, Localizare administrativă și Denumirea sitului a pozițiilor cod RAN 4842.4 și 4842.5:

484 2.4	Viișoar a - Movile ni	Viișoara - Movileni IV - „Podul lui Vasilică”	Așez are	Perioada târzie a epocii bronzului / sec. XV/XIV- XIII î. Hr.
484 2.5	Viișoar a - Movile ni	Viișoara - Movileni V	Așez are	Eneolitic / mil. V-IV î. Hr.

și, respectiv, completarea Registrului arheologic național, după poziția Cod RAN 4844.3 cu următoarele două poziții, cod RAN 4844.4 și 4844.5, cu următorul cuprins:

484 4.4	Movile ni- Viișoara	Viișoara - Movileni IV - „Podul lui Vasilică”	Așezare	Perioada târzie a epocii bronzului / sec. XV/XIV- XIII î. Hr.
484 4.5	Movilen i- Viișoara	Viișoara - Movileni V	Așezare	Eneolitic / mil. V- IV î. Hr.

sau 2) completarea Registrului arheologic național, după poziția Cod RAN 4844.2, cu următoarele două poziții, cod RAN 4844.3 și 4844.4, cu cuprinsul prezentat *supra* și, respectiv, renumerotarea cod RAN 4844.3 în cod RAN 4844.5.

7.		<p>La pozițiile Cod RAN 6469.4 și 6469.5, coloana Denumirea sitului arheologic, cifrele „2” și „3” se substituie cu cifrele „3” și „4”. Așadar, propunem, la pozițiile Cod RAN 6469.4 și 6469.5, coloana Denumirea sitului arheologic, substituie textului „Susleni Tumulul 2” cu textul „Susleni Tumulul 3” și, respectiv, a textului „Susleni Tumulul 3” cu textul „Susleni Tumulul 4”.</p>	<p>Se acceptă. Astfel la pozițiile 6469.4 și 6469.5, coloana Denumirea sitului arheologic, cifrele „2” și „3” se substituie cu cifrele „3” și „4”. Așadar, propunem, la pozițiile Cod RAN 6469.4 și 6469.5, capitolul Denumirea sitului arheologic, substituie textului „Susleni Tumulul 2” cu textul „Susleni Tumulul 3” și, respectiv, a textului „Susleni Tumulul 3” cu textul „Susleni Tumulul 4”.</p>
8.	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>(Aviz Nr. 06/2/967 din 23.01.2024) În urma examinării modificărilor propuse referitor la Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor nr.1530/1993, în ce privește excluderea din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat a siturilor arheologice, au fost identificate erori tehnice în ce privește prezentarea pozițiilor ce urmează a fi excluse din actul normativ.</p> <p>Cu titlu de exemplu, menționăm următoarele erori identificate: - art. 2 pct.1 subpct.</p> <p>6) „592, 592”; - subpct.13) „1625” în actul normativ sunt două poziții cu acest număr, respectiv nu este clar care dintre cele 2 poziții urmează a fi exclusă; - subpct.</p> <p>14) „331, 331” la compartimentul indicat este doar o poziție 331; - pct.2 subpct.</p> <p>5) „941, 941” doar o singură poziție cu acest număr este la compartimentul indicat; - subpct.</p> <p>6) „133” nu se regăsește în actul normativ supus modificării; - subpct. 8) „1583, 1583” la compartimentul indicat este doar o poziție 1583; -</p>	<p>Se acceptă. Astfel greșelile tehnice au fost remediate</p>

		<p>subpct.</p> <p>10) „1853” nu se regăsește în actul normativ supus modificării; - subpct.12) „2208” în actul normativ sunt două poziții cu acest număr; - subpct.</p> <p>13) „555” greșit indicat, această poziție nu se regăsește la compartimentul indicat.</p>	
		<p>Se recomandă substituirea textului „alte acte normative” cu denumirea clară a actelor normative la care se face referință, astfel cum este stipulat la art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017.</p>	<p>Nu se acceptă Ministerul Culturii a luat act de de avizul Centrului Național Anticorupție și comunică următoarele.</p> <p>Legea nr.218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic prevede câteva competențe ale Guvernului și ale organului central de specialitate în domeniul patrimoniului arheologic (Ministerul Culturii) de a adopta actele normative în domeniul protecției patrimoniului arheologic.</p> <p>Reieșind din lista nedeterminabilă la moment a actelor normative care vor reglementa protecția patrimoniului arheologic considerăm inoportună enumerarea selectivă doar a câtorva acte normative în domeniul protejării patrimoniului arheologic care sunt cunoscute la moment.</p>

Secretar de Stat

Digitally signed by Budeci Ion
Date: 2024.02.12 16:32:09 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion BUDECI

Ex.: Mircea Sula
Tel.: 060141918
E-mail: mircea.sula@mc.gov.md